

تذکرہ المشایخ
شیخ علاء الدولہ سمنانی

مقدمہ، تصحیح و توضیح
دکتر کاظم محمدی

Dr. Kazem Mohammadi

علاء الدوله سمنانی، احمد بن محمد، ۶۵۹-۷۳۶ ق.

تذکره المشایخ / نویسنده علاء الدوله سمنانی، با مقدمه، تصحیح و توضیح کاظم محمدی.

کرج: نجم کبری، ۱۳۹۳.

۶۰ ص.

شابک ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۰۵-۵۰-۸

کتابنامه: [۴۲] - ۵۰

عراق -- سرگذشتنامه

تصوف -- ایران

الامه اثنا عشر -- سرگذشتنامه

محمدی، کاظم، ۱۳۴۰ - مقدمه نویس: مصحح

۱۳۹۳ ت ۷۸/۶۷۵ BP

۲۹۷/۸۹۲

۳۶۳۲۳۴۷

نام کتاب: تذکره المشایخ

نویسنده: شیخ علاء الدوله سمنانی

مقدمه، تصحیح و توضیح: دکتر کاظم محمدی

انتشارات: نجم کبری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و نشر نازو

تیراژ: ۱۰۰۰

سال انتشار: ۱۳۹۴

بها: ۶۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۰۵-۵۰-۸

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۹	تذكرة المشايخ
۲۴	ذکر جماعتی از مشایخ ...
۳۲	ذکر مواضع جماعتی از ایشان و ...
۴۱	گزیده منابع و مآخذ
۵۱	نمایه

مقدمه

مهم‌ترین بخش فرهنگ این مرز و بوم بی‌تردید مربوط به عرفان و تصوف است. و عرفان و تصوف، بی‌وجود عارف و صوفی قهرآبی معنا و بوج است. ایران گسترده و پهناور دیروز در جای جای خاک زرخیز خود شخصیت‌های مهم و برجسته‌ای از اهل عرفان و تصوف به مانند: سلطان العارفین بایزید بسطامی، شیخ شهید حسین بن منصور حلاج، شیخ شبلی، پیرولی تراش حضرت شیخ نجم الدین کبری، حضرت خداوندگار مولانا جلال الدین محمد خراسانی، شیخ حکیم سعدی شیرازی، حافظ شیرین سخن و ... را داشته که به راستی هر کدام وزنه‌هایی ارزنده برای فکر و فرهنگ این کشور و این مردم به حساب می‌آمده‌اند. نادیده گرفتن ایشان به منزله‌ی نادیده گرفتن بخش عمده، اصلی، و اصیل فرهنگ بالنده‌ی این کشور عزیز و مردم فرهنگ دوست

آن است. و حتی وقتی از اسلام عزیز هم یاد می کنیم و تأثیر اسلام بر این اشخاص که ترکیب عرفان و تصوف اسلامی را برای ما به وجود آورده است، از لحاظ گسترش و بالندگی نیز با همت بلند این مردان صورت پذیرفته است. مسلمانی بسیاری از مردم در شرق و غرب مدیون تلاش ها، اندیشه ها و مجاهدات سخت و طاقت فرسای همین عارفان و صوفیان بزرگی بوده که به باطن دین اشرافی تمام داشته و در ترویج و تبلیغ صحیح دین مبین کوشیده و مردم را دیندار و دین ورز کرده اند.

سخن آن گبری که به حضرت بایزید بسطامی ارادت و عشق می ورزید و ظاهر گرایان به شریعت وی را خطاب کرده و گفتند با این عشق و علاقه به شیخ پس چرا به مذهب وی نمی گرایی؟ و او در جواب ایشان گفته بود: اگر مسلمانی آن است که حضرت شیخ می کند مرا طاقت آن نیست، و اگر آن است که شما می کنید مرا اصلاً بدان میلی نیست.

این سخن موشکافانه و نغز، اعترافی است بزرگ بر منش و کردار والای اهل عرفان و تصوف راستین. و وقتی که این بنده می گوید صوفی و عارف راستین، بی تردید کسانی را مد نظر دارد که از مدار شریعت نبوی و راه درست مصطفوی دور نشده و به باطن آن که طریقت مرتضوی و سلوک حقانی علوی است راه یافته اند، کسانی که قرآن و سنت را به خوبی می شناختند و در آن به خوبی و دقت زیسته اند.

کسانی که از مدار توحید خارج نشده و تا توانسته‌اند از شرک و کفر و نفاق درونی نیز بسی دور بوده و در سلوک الی الله کاملاً دست به عصا بوده‌اند، بدیهی است که چنین افرادی را نمی‌توان نادیده گرفت و نمی‌توان از ایشان نگفت و از احوالات و اقوالشان چیست و جو نکرد. این است که گفتن از ایشان و شنیدن احوالشان و دانستن اقوالشان به استحکام فکر و اندیشه و به ریشه‌دار شدن ایمان و باور در سیر و سلوک سالکان و مریدان طریقت بسیار امداد می‌کند.

این یک امر مهم و حیاتی است: آنان که برای خدا و با خدا زیسته‌اند هرگز نباید فراموش شوند و همواره برای نسل‌های بعدی باید تعریف و توصیف گردند، که:

که بودند

چه گفتند

و چه کردند

از آثارشان و تأثیراتشان در زمان خودشان و در دیگر زمان‌ها. بدیهی است که خداوند اولیاء خود را فراموش نمی‌کند و برخی از افراد خوب نیز در حفظ این خوبی و خوبان تلاش بی‌وقفه کردند، وجود ده‌ها کتاب که حاوی افکار و اندیشه و زندگی سالکان و عارفان بزرگ است به خودی خود گواهی صادق بر این امر است، در تصوف نیز این خدمت و جهاد بسیار مورد اعتبار بوده و کتاب‌هایی چون طبقات الصوفیه خواجه عبدالله انصاری و

۸ * تذکرہ المشایخ

شیخ ابو عبدالرحمن سلمی، تذکرۃ الاولیاء شیخ فریدالدین عطار،
نفحات الانس شیخ عبدالرحمن جامی و مشیخه‌ها و همین تذکرۃ
المشایخ شیخ علاء الدوله سمنانی گواهی کافی و بسنده است.
عارفان با ثبت این آثار، ذکر و یاد اولیای الهی را زنده و
جاوید کردند، ما نیز با خواندن، شناختن، فهمیدن و انتشار دادن آن
مطالب در این امر مهمّ سهیم باشیم.

و من الله التوفیق
کاظم محمدی

www.ketab.ir